

POLITIKA ZAŠTITE DJECE

**POLITIKA
ZAŠTITA
DJECE**

STAJALIŠTE SOS DJEČJEG SELA

NAČELA KOJA ZASTUPAMO

SOS Dječje selo u svom je radu posvećeno stvaranju i održavanju brižnog i sigurnog okruženja koje promiče osnovne vrijednosti Dječjeg sela te sprječava i djeluje protiv zlostavljanja i iskorištavanja djece. Najsnažnije osuđujemo sve oblike zlostavljanja i iskorištavanja djece u našoj organizaciji i izvan nje, i spremno reagiramo na sve takve pojave u našem području djelovanja, bilo da je riječ o sumnji, pokušaju ili dokazanom djelu, uvijek u skladu s težinom prijestupa. Ulažemo znatne napore da osiguramo funkcioniranje mehanizama za podizanje svijesti, potpomaganje prevencije, ohrabrivanje prijavljivanja i omogućivanje primjerenog reagiranja. To uključuje čitav niz aktivnosti, od razvoja ljudskih potencijala kao što su treninzi i savjetovanja do mjera poput suspenzije, otkaza i pokretanja sudskog postupka.

Naša politika zasniva se na

- a) korijenima, viziji, misiji i vrijednostima SOS Dječjeg sela
- b) Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta
- c) iskustvima i podacima dionika/interesnih skupina iz različitih udruga SOS Dječjeg sela, uključujući djecu kao važne dionike (vidi glavne dionike i njihove ključne poruke u nastavku dokumenta), čijim se stajalištima pridaje velika važnost
- d) standardima zaštite djece koje je definirala Koalicija za sigurnost djece (Keeping Children Safe Coalition)

Opseg djelovanja

SOS Dječja sela rade u skladu s odredbama Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta: prioritet nam je uvijek ono što je u najboljem interesu djeteta. Svako dijete ima pravo na razvoj svih svojih potencijala, kvalitetno školovanje, sudjelovanje i nediskriminaciju. Svi su dužni djecu štiti od svih oblika zlostavljanja, napuštanja, iskorištavanja, nasilja i diskriminacije. Naša politika za zaštitu djece posebnu pozornost usmjeruje internim mehanizmima koji služe kako bi se spriječilo zlostavljanje djece u SOS Dječjim selima i kako bi se, ako do njega ipak dođe, pravilno reagiralo.

UVOD

Dokument o politici zaštite djece obvezujući je za sve udruge članice SOS-Kinderdorf Internationala. Svaka udruga članica dužna je razraditi vlastiti način kojim će oživjeti ideju zaštite djece u svojoj zemlji, i na temelju ovog dokumenta definirati svoje mehanizme prijave i poduzimanja odgovarajućih mjera, kao i protokole za dosljedno postupanje u kriznim situacijama¹.

Svako dijete potencijalno je izloženo opasnosti od zlostavljanja i iskorištavanja. Neke djevojčice i dječaci možda su ranjiviji na zlostavljanje i iskorištavanje zato što zbog svog socioekonomskog statusa, spola, invaliditeta, nacionalnosti ili okolnosti u kojima žive već trpe različite oblike diskriminacije i marginalizacije. Stoga je od iznimne važnosti da svaka osoba povezana sa SOS Dječjima selima u potpunosti razumije što se podrazumijeva pod zlostavljanjem djece, te da jednako tako razumije vlastitu ulogu i odgovornosti u procesu zaštite djece.

Prije nego što definiramo pojam zlostavljanja djece, potrebno je najprije definirati što je dijete. Prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta riječ 'dijete' označuje 'svaku osobu mlađu od 18 godina, osim ako se zakonom koji se primjenjuje na dijete granica punoljetnosti ne odredi ranije.'

¹ Vodič za implementaciju politike zaštite djece temelji se na iskustvima 28 pilot-zemalja, a sadržava preporuke i materijale za pružanje podrške udrugama članicama SOS Dječjeg sela u procesu implementacije politike zaštite djece.

Svjesni smo da se zlostavljanja i iskorištavanja djece događaju u svim zemljama i društvima u svijetu. Međutim, pokušaj da raširenost tog problema nazovemo svjetskim fenomenom otežan je golemim kulturalnim, vjerskim, socijalnim, političkim, pravnim i ekonomskim razlikama s kojima se djeca susreću. SOS Dječja sela poštuju sve kulture i vjeroispovijesti; služeći se sveobuhvatnim interkulturalnim i interdisciplinarnim pristupom, uspjeli smo stvoriti jedinstveni okvir. Kako bismo spriječili zlostavljanje djece i na slučajeve zlostavljanja pravilno reagirali, iznimno je važno da se kao organizacija usuglasimo oko toga što se podrazumijeva pod pojmom zlostavljanja djece i u kojim okolnostima se primjenjuju naša politika i procedure. Dodajmo i da je SOS Dječje selo predano ideji podizanja društvene svijesti o ovom problemu, kao i radu na prevenciji i zagovaranju dječjih interesa u obiteljima, lokalnim zajednicama i državnim tijelima, sve u svrhu promicanja zaštite prava djeteta.

Konvencija UN-a o pravima djeteta osigurava međunarodni okvir koji određuje prava djece na zaštitu od zlostavljanja i zanemarivanja (članak 19.), diskriminacije (članak 2.), različitih oblika izrabljivanja (članci 32.-36.); posebno se govori o djeci lišenoj roditeljske skrbi (članak 20.), djeci izbjeglicama (članak 22.), djeci izloženoj riziku od ovisnosti o opojnim sredstvima (članak 33.), djeci kojoj je oduzeta sloboda (članci 37. i 40.), djeci u situacijama oružanog sukoba (članci 38. i 40.).

Često se događa da je zlostavljač osoba bliska djetetu, koja uživa djetetovo povjerenje. Ovom politikom želimo pozitivno utjecati na prakse obitelji u SOS programima i u lokalnoj zajednici. SOS Dječja sela također prepoznaju važnost sudjelovanja djece, i osnažuju djevojčice i dječake da otvoreno progovore protiv svih oblika zlostavljanja, i tako postanu aktivni činitelji u zaštiti svog integriteta, kao i integriteta svojih vršnjaka.

CILJEVI POLITIKE ZAŠTITE DJECE

Ova politika teži:

- spriječiti slučajeve zlostavljanja djece i smanjiti njihovu učestalost (i u slučajevima gdje je zlostavljač drugo dijete, i u slučajevima u kojima je za zlostavljanje odgovorna odrasla osoba) putem projekata i programa svih naših udruga,
- djecu upoznati s njihovim pravima i pokazati im da i sama imaju aktivnu ulogu u zaštiti djece,
- informirati djecu, djelatnike, članove Predsjedništva, pripadnike obitelji i lokalne zajednice, volontere i partnere (sponzore, donatore, novinare, vladina tijela itd.) o politici zaštite djece i pripadajućim procedurama (podizanje svijesti, prevencija, prijavljivanje, primjerno reagiranje),
- ohrabriti djelatnike koji rade neposredno s djecom da primijene sve vještine potrebne za poticanje dječjeg razvoja i zaštite,

- osigurati da svi djelatnici rade u uvjetima koji na najbolji način pridonose razvoju i zaštiti svakog djeteta,
- potaknuti otvorene i iskrene razgovore o zlostavljanju djece na nacionalnim sastancima i radionicama u svim programima i projektima te među svim dionicima (djecom, mladima i njihovim obiteljima, stručnim suradnicima za rad s djecom i mladima, rukovoditeljima, članovima Predsjedništva, djelatnicima za PR/FR, odgojiteljima, učiteljima, djelatnicima na poslovima održavanja i zaštite itd.)
- organizirati pravedne, sigurne i transparentne kanale izvještavanja u svim vrstama programa, a koji jamče pravo dionika (djece, roditelja, osoblja) da se čuje i njihov glas,
- izgraditi aktivnu mrežu zaštite kako bi sva djeca i odrasli u našoj organizaciji bili sigurni i zaštićeni. Na svim razinama svih udruga članica djelatnici zajedno rade na zaštiti djece.

ŠTO JE ZLOSTAVLJANJE DJETETA? DEFINICIJE I TERMINOLOGIJA

Definicije četiri glavne kategorije zlostavljanja:

TJELESNO ZLOSTAVLJANJE odnosi se na stvarne ili potencijalne tjelesne ozljede koje se nanose nekim djelovanjem ili nedostatkom djelovanja, a za koje se razumno može pretpostaviti da su pod kontrolom roditelja ili osobe koja uživa poziciju odgovornosti, moći ili povjerenja u odnosu prema djetetu. Tjelesno zlostavljanje uključuje batine, udaranje po stražnjici, tresenje, bacanje, trovanje, nanošenje opekлина i oparina, utapanje i gušenje. U tjelesno zlostavljanje djeteta ubraja se i izmišljanje simptoma ili namjerno narušavanja djetetova zdravlja. Incidenti mogu biti jednokratni ili opetovani.

SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE odnosi se na aktivnost između djeteta i odrasle osobe ili drugog djeteta koje po dobi ili stupnju razvoja uživa poziciju odgovornosti, povjerenja ili moći nad djetetom, s time da je svrha aktivnosti zadovoljavanje potreba počinitelja zlostavljanja. Uključuje ponašanje kojim se dijete

2 Navedene definicije temelje se na definicijama koje rabi organizacija EveryChild, kao i na definicijama koje je razradila Svjetska zdravstvena organizacija 1990. Detaljniji opis ovih i ostalih oblika zlostavljanja djece može se naći u dokumentu "Keeping Children Safe: Standards for Child Protection", Training Toolkit Tool 3, Training for Child Protection, Trainer's Notes, str. 123 i dalje. Taj instrumentarij izradila je organizacija Keeping Children Safe Coalition, iz Velike Britanije, 2006.: www.keepingchildrensafe.org.uk.

prisiljava ili navodi da sudjeluje u seksualnom činu, bez obzira na to je li dijete svjesno toga što se događa. Takav čin uključuje tjelesni dodir, s penetracijom ili bez nje. Seksualnim zlostavljanjem smatra se i uključivanje djece u gledanje ili sudjelovanje u proizvodnji pornografskog sadržaja ili poticanje djeteta da se ponaša na seksualno neprimjeren način.

ZANEMARIVANJE I ZAPUŠTANJE znači nepažnju ili propust skrbnika da djetetu osigura sve što mu je potrebno za razvoj, to jest za zadovoljavanje zdravstvenih, obrazovnih i emocionalnih potreba, uključujući zdravu prehranu, krov nad glavom i sigurne uvjete života, u kontekstu resursa kojima obitelj ili skrbnik raspolažu, a čiji nedostatak uzrokuje ili s velikom vjerojatnošću može dovesti do ozbiljnog narušavanja djetetova zdravlja te fizičkoga, mentalnoga, duhovnoga, moralnoga ili socijalnoga razvoja. U to su uključeni i nedostatak pravilnog nadzora i zaštite djeteta od svega što bi mu moglo naškoditi, u onoj mjeri u kojoj je to moguće.

EMOCIONALNO ZLOSTAVLJANJE je kontinuirano emocionalno maltretiranje djeteta koje negativno utječe na njegov razvoj i predodžbu o samom sebi. Uključuje ponašanje kojim se djetetu šalje poruka da je bezvrijedno, nevoljeno i nesposobno, te da postoji samo zato da bi zadovoljilo potrebe drugih; ili ponašanje kojim se djetetu nameću neprimjerena očekivanja. Konkretni primjeri emocionalnog zlostavljanja uključuju ograničavanje slobode kretanja, prijetnje,

zastašivanje, diskriminaciju, nepravedno okrivljavanje, podmičivanje, ruganje, degradiranje, vršnjačko nasilje, ponižavanje (npr. postavljanje potencijalno neugodnih pitanja, zahtijevanje potencijalno neugodnih postupaka) ili druge netjelesne oblike tretmana kojima se iskazuju neprijateljstvo i odbacivanje.

Slučajevi koji zahtijevaju posebnu pažnju MEĐUVRŠNJAČKO NASILJE

Na sve navode ili sumnje o zlostavljanju jednog djeteta od strane drugog treba reagirati s velikom osjetljivošću; ipak, i u takvim se situacijama treba pridržavati propisanih procedura za zaštitu djeteta.

Svi oblici rada s mladima koji su počinili neku vrstu zlostavljanja zahtijevaju učinkovit pristup koji osigurava zaštitu oštećene strane, istodobno pomažući mladom počinitelju da propita i promijeni vlastito ponašanje. Takav pristup uvijek zahtijeva:

- razumijevanje da se dijete koje je zlostavljalo drugo dijete značajno razlikuje od odraslih koji su počinili slična djela, jer dijete nije u potpunosti svjesno zašto je počinilo djelo zlostavljanja i koje su njegove posljedice
- da se ima na umu kako su pri donošenju svih odluka na prvomu mjestu uvijek najbolji interesi djeteta – jednako žrtve kao i zlostavljača.

OPTUŽBE ZA ZLOSTAVLJANJE U PROŠLOSTI

U politici zaštite djece zlostavljanje u prošlosti odnosi se na zlostavljanje koje je danas odrasla osoba doživjela kao dijete ili mlada osoba za vrijeme života u SOS Dječjem selu. Često se događa da osoba zlostavljanje prijavi tek mnogo godina nakon samog događaja.

Sve takve optužbe obuhvaćene su politikom zaštite djece i podložne propisanim procedurama za zaštitu djece. Sve udruge SOS Dječjih sela spremne su razmatranju optužbi za prošlo zlostavljanje pristupiti na transparentan i odgovoran način, u skladu s vlastitim propisanim procedurama za postupanje u kriznim situacijama.

U svim takvim slučajevima, mi ćemo:

- saslušati optužbe o prošlom zlostavljanju, ozbiljno ih shvatiti i pristupiti im na odgovoran način
- učiniti sve da pridonosimo dobrobiti odraslih osoba koje tvrde da su u prošlosti bile zlostavljane
- zaštititi svako dijete koje je trenutačno u našoj skrbi od osobe koja je optužena za prošlo zlostavljanje.

NARUŠAVANJE DJETETOVE PRIVATNOSTI

Zaštitom djetetove privatnosti obuhvaćeni su privatni podaci o djetetu, kao i slike, tekstovi, video-materijali itd. o djetetu nastali u svrhu publiciteta: sve informacije o djetetovoj prošlosti, zdravstvenom stanju i obiteljskoj povijesti moraju se s najvećom pažnjom čuvati u administraciji SOS Dječjeg sela. Ti se podaci smatraju strogo povjerljivima i zahtijevaju diskretno postupanje.

Ni djeca, ni njihovi roditelji ili skrbnici ne moraju uvijek biti svjesni konkretnog oblika emocionalnog zlostavljanja do kojeg može doći tijekom kampanja za prikupljanje sredstava i različitih aktivnosti vezanih za komunikacije i odnose s javnošću. Na primjer, djetetova privatnost može se narušiti proizvodnjom neautoriziranoga reklamnog materijala (slike, video-materijali, tekstovi itd.) u kojima se dijete pojavljuje; ili objavljivanjem osjetljivih informacija u kontekstu koji razotkriva identitet djeteta. SOS Dječje selo 'poštuje djetetovo pravo na privatnost'³. Svi djelatnici i vanjski suradnici koji sudjeluju u davanju informacija o djeci te u stvaranju i distribuciji reklamnog materijala koji prikazuje djecu postaju aktivni sudionici u podizanju svijesti i prevenciji takvih povreda privatnosti, ako se pridržavaju sljedećih smjernica:

- Prije izrade reklamnog materijala koji prikazuje dijete, tražimo dozvolu djeteta i njegova zakonskog skrbnika (ili barem odrasloga matičnog odgojitelja djeteta).
- Ne zahtijevamo od djece da čine ili govore išta zbog čega bi se mogli osjetiti kao da ih drugima prikazujemo kao 'objekte sažaljenja' (npr. da govore o svojoj prošlosti ili traže donacije).
- Pažljivo postupamo s imenima djece, osobito u kontekstu objavljivanja osjetljivih informacija o toj djeci (npr. obiteljska povijest, zdravstveno stanje djece, invaliditet ili negativno ponašanje).
- Osobit oprez pokazujemo u situacijama kombiniranja tekstualne i vizualne informacije kad tekst uključuje osjetljive informacije o djetetu, ili kad fotografija ili videomaterijal prikazuje osjetljive aspekte djetetova života ili otkriva njegov identitet.

Pridržavanje ovih smjernica osigurava poštivanje privatnosti djece, a istodobno sprječava narušavanja privatnosti i podiže svijest o važnosti tog problema. Prema ovim smjernicama, djelatnici koji rade neposredno s djecom imaju pravo i obvezu zaštititi djecu od svih pokušaja narušavanja njihove privatnosti – jednako hotimičnih, kao i nehotimičnih.

³ Fundraising Manual for the SOS Children's Village[s] Organisation, str. 40.

⁴ Detaljnije smjernice o zaštiti privatnosti, uključujući informacije o pozadini problema, objašnjenja i primjere, mogu se naći u vodiču za implementaciju politike zaštite djece.

DIONICI (INTERESNE SKUPINE)

Zaštita djece odgovornost je svih nas. To je integralni dio našeg rada koji utječe na sve osobe u SOS Dječjem selu i sve osobe koje dolaze u kontakt s našom organizacijom. Svaka pojedina udruga članica definira svoj specifični pristup tom pitanju na temelju ove politike zaštite djece.

DIONICI

- Djeca (mlađa od 18 godina)
- Mladi u dobi od 18 i više godina koji žive u SOS Zajednicama mladih

NAJVAŽNIJE PORUKE ZA DIONIKE

*Imate prava – uključujući pravo da kažete 'Ne'.
Nasilje je nedopustivo.
Slušamo vas i ozbiljno shvaćamo.*

- Bivša SOS djeca
 - I vi ste dionici u ovom procesu.
Slušamo vas i ozbiljno vas shvaćamo.
Pružite podršku braći i sestrama – osvješćujte ih da imaju prava.*
- Suradnici za rad s djecom i mladima (osobe koje neposredno rade s djecom): SOS mame, SOS tete i SOS obiteljske pomoćnice, voditelji mladih

*Ljubav i nježnost ključni su elementi za izgradnju dugoročnih i stabilnih veza u SOS obitelji – zagrljaj nije zlostavljanje!
Imate našu podršku za primjenu načela pozitivnog roditeljstva.*

Niste sami kad je u pitanju zlostavljanje koje provode druga djeca.

- Stručni tim: pedagozi, socijalni radnici i psiholozi
 - Imate podršku za aktivno sudjelovanje u pozitivnim odgojnim procesima.*

- Direktori Sela
 - Imate važnu zadaću osigurati sudjelovanje svih dionika u poštivanju i prihvaćanju djetetove perspektive.*

Imate pravo na to da djetetovu dobrobit stavite na prvo mjesto, ispred davanja informacija ili udovoljavanja potrebama prikupljanja sredstava.

- Biološke obitelji djece koja žive u našim SOS Dječjim selima
- Biološke obitelji SOS mama i SOS teta
 - Imate podršku za predstavljanje pozitivnih odgojnih modela za djecu.*
- Učitelji i djelatnici u odgojnim projektima SOS-a
- Vrtički odgojitelji
- Suradnici u programima osnaživanja obitelji (ljudi koji neposredno rade s obiteljima i djecom): odgojitelji iz lokalne zajednice, volonteri

NAJVAŽNIJE PORUKE ZA DIONIKE

Vi ste uzori čije se mišljenje sluša.

Imate pomoć u razvijanju pozitivnih disciplinskih procesa zasnovanih na načelu aktivnog sudjelovanja. Slušajte djecu: pažljivo pratite ima li ikakvih znakova zlostavljanja; preuzmite odgovornost i budite djeci na raspolaganju kad god zatrebaju vašu pomoć!

DIONICI

- Administrativni djelatnici, djelatnici na poslovima održavanja i zaštite, programima, nacionalnim uredima i uredima generalnog tajništva
- Voditelji drugih projekata i programa
- Nacionalni direktori
- Članovi Predsjedništva
- Sponzori, donatori, novinari i gosti
- Partneri iz drugih organizacija koji rade i surađuju s našom organizacijom
- Vanjski suradnici i konzultanti koji pružaju različite usluge

Zaštita djece tiče se svih nas; i vi ste dio tima.

IMPLIKACIJE ZA NAŠU ORGANIZACIJU

ŠTO ČINIMO - KLJUČNE TOČKE OVE POLITIKE

A) SVIJEST: Podizanje svijesti o zlostavljanju djece i opasnostima koje ono nosi

B) PREVENCIJA: Pružanje smjernica o zaštiti djece od zlostavljanja

C) PRIJAVLJIVANJE: Uspostavljanje i poštivanje jasnog i jednostavnog postupka prijave

D) REAGIRANJE: Kad postoji sumnja ili prijava zlostavljanja, treba poduzeti jasnu akciju

A) SVIJEST

Razvoj kulture otvorenosti i pristupačnosti u svim programima SOS Dječjeg sela i u lokalnim zajednicama u kojima smo aktivni od najveće je važnosti za zaštitu djece. I kao organizacija i kao pojedinci trebamo hrabrosti da prekinemo šutnju i srušimo tabu koji sprječava otvoreni razgovor o zlostavljanju djece. Primjenom sigurne, jasne i iskrene komunikacije dajemo i primamo pozitivne i kritične povratne informacije.

Iznimno je važno uvijek se pridržavati ovih temeljnih postavki:

Sve osobe povezane sa SOS Dječjim selima trebaju razumjeti što je zlostavljanje djece i kakve su njegove implikacije.

1. Trebali bismo osigurati redovite prigode za rasprave o pravima djeteta i zaštiti djeteta (na primjer, putem sastanka, neformalne rasprave ili procjene uspješnosti rada).
2. Osiguravamo redovite prigode za djevojčice i dječake (različitih dobi i životnih okolnosti) da izraze sve što ih muči, tako da možemo čuti za sva možebitna ugrožavanja njihove sigurnosti i reagirati na odgovarajući način.
3. U svim našim procedurama za zaštitu djece interesi djece uvijek su na prvomu mjestu. Dođe li do sukoba interesa, prednost dajemo djetetovoj dobrobiti.
4. Uloge i odgovornosti vezane za zaštitu djece jasno se definiraju i komuniciraju.
5. Svi ugovori o radu i kodeksi ponašanja koje potpisuju djelatnici i predstavnici organizacije imaju i stavku o politici zaštite djece.

B) PREVENCIJA

Za prevenciju zlostavljanja djece moramo stvoriti i održavati okruženje koje promiče osnovne vrijednosti organizacije u SOS Dječjim selima, programima za osnaživanje obitelji i ostalim projektima i programima SOS Dječjeg sela. Ta nastojanja možemo potpomoći širokim rasponom različitih postupaka. Naglasak bi trebao biti na implementaciji odgovarajućih pristupa u ljudskim potencijalima i razvoju. Uz to je iznimno važno da pažljivo slušamo što nam govore djeca, da njihovo mišljenje ozbiljno shvaćamo, da ih potičemo na sudjelovanje u raspravama o problematici zaštite djece i pružamo im prilike za izgradnju odnosa zasnovanih na povjerenju. Jasno je da se vjerojatnost zlostavljanja djece smanjuje u kontekstu koji potiče dječje sudjelovanje na svim razinama.

1. Pri zapošljavanju primjenjujemo najstrože standarde pronalaženja, selekcije i verifikacije kandidata. Kandidati za sva radna mjesta i pozicije u organizaciji, bilo da je riječ o stalno zaposlenima ili volonterima, dužni su otkriti jesu li uvedeni u kaznenu evidenciju. To se postiže provjerom kod policije ili nekom drugom provjerom, te usporedbom navoda.
2. Svi djelatnici prolaze odgovarajući trening i potpisuju kodeks ponašanja kojim potvrđuju da razumiju našu politiku zaštite djece i da će je u potpunosti slijediti.

3. Svakog djelatnika tijekom prvog mjeseca zaposlenja upozna se s politikom zaštite djece.
4. Zaštita djece je redovita tema u svim programima poduke ili izobrazbe.
5. Putem izobrazbe i razmjene iskustava učimo razliku između primjerenog i neprimjerenog ponašanja. Stručni suradnici za rad s djecom i mladima djeci iskazuju nježnost, ali pritom poštuju jasno povučene granice.
6. Djecu se osposobljuje da budu aktivni sudionici u svom razvoju i zaštiti. Ohrabruje ih se da sudjeluju u svim pitanjima koja se tiču njihova života te da se uključuju u rasprave o svojim pravima. Djeca diskutiraju o tome što je primjereno, a što neprimjereno ponašanje i što mogu poduzeti kad im se učini da nešto nije u redu.
7. Svakom se djetetu nude mogućnosti individualnog razvoja po mjeri njegovih potreba i potencijala. Djelatnici dobivaju obuku i pomoć kako bi aktivnosti vezane za razvoj djeteta primijenili u praksi.
8. Svi stručni suradnici za rad s djecom i mladima imaju pristup uslugama obiteljskog savjetovanja kad god im one zatrebaju.
9. Djelatnike se potiče da redovito razmjenjuju iskustva unutar svog projekta i programa, a između različitih projekata, o tome na koje sve načine pristupaju zaštititi djece.
10. Osobitu pozornost usmjerujemo adekvatnim radnim uvjetima u svim projektima i programima kroz implementaciju standarda Priručnika Dječjeg sela i Priručnika za upravljanje ljudskim potencijalima, uzimajući pritom u obzir kulturne i zakonske uvjete u pojedinim nacionalnim udrugama.
11. Podržavamo podizanje svijesti i jačanje kapaciteta roditelja, lokalnih zajednica i vjerskih autoriteta vezano za pozitivno discipliniranje kao alternativu tjelesnom kažnjavanju.
12. Zagovaranjem dječjih prava u lokalnim zajednicama i društvu općenito, jačamo sustave zaštite djece, a time i prevenciju te reagiranje na sva pitanja vezana za zaštitu djece na koja nas upozore djevojčice i dječaci.

C) PRIJAVLJIVANJE

Ozbiljno shvaćamo sve izražene brige i sumnje – bilo da je riječ o SOS Dječjem selu, programu za osnaživanje obitelji ili nekomu drugom programu – i poduzimamo odgovarajuće mjere. Svaka nacionalna udruga razvija i implementira svoje procedure prijave i reagiranja, uključujući interni lanac komunikacije, kao i određivanje uloga i odgovornosti svih sudionika procesa. Poduzimaju se brze i transparentne mjere koje uzimaju u obzir odredbe lokalnog zakonodavstva.

1. U svakom projektu i programu bira se tročlani tim kojemu se prijavljuju slučajevi iz područja zaštite djece, a članovi tima poznati su i djeci i djelatnicima. Ti timovi za zaštitu djece s jedne strane imaju zadaću reagirati u skladu s kriznom situacijom te čuvati i voditi svu evidenciju o svim slučajevima zlostavljanja djece⁵. S druge strane, glavni cilj njihovih napora jest podizanje svijesti i prevencija zlostavljanja. U SOS Dječjima selima tim se sastoji od direktora Sela, najmanje jedne SOS mame i još jednog izabranog djelatnika ili relevantne osobe (npr. socijalni radnik, istaknuta osoba iz lokalne zajednice itd.). Timovi za zaštitu djece koji se sastoje od direktora ili dvoje djelatnika (ili jednog djelatnika i jednog pripadnika

⁵ Sve sumnje i optužbe koje se prijave, kao i rezultati istraga i razgovori itd. dokumentiraju se i pohranjuju na sigurno mjesto. Jednako tako se preporučuje evidentiranje i analiziranje slučajeva iz domene zaštite djece koji se događaju u lokalnim zajednicama, kako bismo programe i usluge koje nudi SOS Dječje selo što bolje uskladili s potrebama zajednice.

lokalne zajednice) biraju se i u ostalim projektima i programima. U idealnom slučaju, pri izboru članova timova za zaštitu djece u obzir se uzimaju i glasovi djece i glasovi odraslih koji sudjeluju u programima SOS Dječjeg sela.

2. Na nacionalnoj razini, tim za zaštitu djece predvodi nacionalni direktor, a u njegovu se sastavu nalaze od dvije do četiri osobe. Članove imenuje Predsjedništvo, a taj tim prati opći status zaštite djece u zemlji. Predstavnik nacionalnog tima za zaštitu djece treba biti uključen u interne istražne radnje svakog slučaja zlostavljanja djece. Krajnja odgovornost leži na nacionalnom direktoru, koji dva puta u godini izvještava Predsjedništvo o statusu zaštite djece u toj nacionalnoj udruzi SOS Dječjeg sela.
3. Povjerljivost je iznimno važna u svim slučajevima zlostavljanja; sa svim informacijama treba postupati krajnje pažljivo. Dijete i ostale osobe koje daju informacije o zlostavljanju djece moraju znati da će se u slučaju prijave incidenta informacije o navedenom zlostavljanju podijeliti samo s onim tijelima koja moraju imati pristup toj informaciji, to jest s izabranim timom za zaštitu djece i drugim takvim osobama.
4. Svi su djelatnici dužni sve informacije kojima raspolažu o nekomu mogućem slučaju zlostavljanja smjestiti prijeneti članu tima za zaštitu djece. Svaka odrasla osoba koja prešuti informaciju ili prikrije bilo kakvu vrstu zlostavljanja smatrat će se sukrivcem.

5. Djeca, djelatnici ili ostale odrasle osobe koje prijave zlostavljanje primit će pomoć i zaštitu. Osoba optužena za zlostavljanje djeteta imat će pravo ispričati svoju verziju događaja.

D) REAGIRANJE

Svi oblici zlostavljanja djece ozbiljno se shvaćaju, bez iznimki i u svim SOS programima, a reakcija mora odgovarati ozbiljnosti prijestupa. Reagira se uvijek, bez obzira na razmjere počinjenog zlostavljanja. Reagiranjem jamčimo primjenu transparentnog i pravednog postupka, kako nitko ne bi bio nepravedno optužen i kako bi prava svih umiješanih osoba bila zaštićena.

1. U svim slučajevima u kojima se sumnja na zlostavljanje djeteta ili je ono već dokazano, na prvomu mjestu je osiguranje i zaštita djeteta. Istodobno se poduzimaju terapijske mjere i jamči se zaštita svih umiješanih osoba. Pogođene osobe (u SOS obitelji, u obiteljima koje sudjeluju u programima osnaživanja obitelji ili Zajednica mladih itd.) primaju potrebnu savjetodavnu pomoć i podršku.
2. Svaka nacionalna udruga pojedinačno određuje procedure koje treba slijediti s obzirom na težinu počinjenog zlostavljanja. Vanjski stručnjak i predstavnik nacionalnog tima trebaju biti uključeni u svaku internu istragu slučaja zlostavljanja djece.

3. U svim slučajevima zlostavljanja, internu istragu vodi neutralna osoba, koja nema veze sa slučajem. Ta osoba prezentira svoja saznanja timu za zaštitu djece koji donosi odluku o daljnjim koracima.
4. U slučajevima zlostavljanja gdje su i žrtva i počinitelj djeca, naglasak je na onome što je najbolje za razvoj i zaštitu sve umiješane djece.
5. Ako je za zlostavljanje odgovorna odrasla osoba, zakonske mjere koje se poduzimaju ovise o težini zlostavljanja i u skladu su s nacionalnim sustavom prijave i reagiranja koji definira vrstu reakcije za svaki pojedini slučaj. Kad god je to potrebno, pruža se pravna pomoć.
6. Rukovođenje je jasno određeno, s time da je jedna osoba odgovorna za raspolaganje informacijama te za internu i eksternu komunikaciju vezanu za slučajeve zlostavljanja djece u nacionalnoj udruzi. Ta osoba pomoć prima od tima za zaštitu djece.
7. Sve odluke i mjere donose se brzo.
8. Slučajevi se prijavljuju mjerodavnim tijelima u skladu s procedurom koju je odredila nacionalna udruga.
9. Pismena evidencija o svim prijavljenim slučajevima zlostavljanja i njihovu zaključenju čuva se u relevantnom projektu ili programu.

BRIŽAN DOM ZA SVAKO DIJETE

SOS DJEČJE
SELO
HRVATSKA

10000 Zagreb, Zavrtnica 5, tel. +385 / 1 / 461 00 66
račun: 2402006-1100071558, OIB: 40473432889
e-mail: info@sos-dsh.hr, www.sos-dsh.hr